

Večernik

Leto IV. (XI.), šte. 141

Maribor, Torek 24. junija 1930

»JUTRA«

Izhaja razun nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri

Račun pri poštnem ček. zav. v Ljubljani št. 11.409

Velja mesečno, prejemati v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:

Uredn. 2440 Uprava 2455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 19

Oglasi po tarifu

Oglase sprejema tudi oglasni oddelček »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Slavje moči, zdravja in slovanstva

Minili so že trije tedni sokolskih slavnostnih dni v Beogradu in z nagli mi koraki se bliža konec mogočne manifestacije sokolstva vsega sveta. Ob binkošti je nastopila naša srednješolska mladina, nedeljo pozneje naša narodna vojska, vzgojena v sokolskem duhu, minulo nedeljo pa so pokazali sadove svojega dela v sokolskih telovadnicah desetstisoči našega sokolskega naraščaja, naše mladine, na kateri sloni bodočnost naroda in države. In presunljivo je bilo, ko so ti bataljoni sokolske mladine strumno korakali mimo kraljevega dvora in vzklikali kralju kot simbolu narodnega edinstva in jugoslovenske ideje. Da, to so nosilci in pljo-nirji naše bodočnosti!

Te dni pa prihajajo v Beograd druga za drugo sokolske čete iz vseh slovanskih držav in iz Amerike, da tako postavijo krono tej silni proslavi slovanske sile in discipline. Slovanski narodi so si izvojevali in utrjujejo sedaj svojo svobodo. Njihova naloga je sedaj, da uredi svoje narodne države in da s skupnimi močmi izvrše, kar pričakuje od slovanstva ves svet, vse človeštvo. Razvijanje visoke nacionalne in človečanske zavesti, duševne in fizične moči in discipline, ki naj ustvarjajo velika dela, to je glavna naloga naš slovankega sokolstva, ki je že danes močan činitelj v mišljenju vseh slovanskih narodov, pa mora postati še močnejši. Le tako je mogoče si zamisliti pravo svobodo in resnični kulturni, socialni in gospodarski napredek.

Slovani še vedno ustvarjamo svojo duševno in materialno kulturo. Hočemo jo imeti kot svojo posebnost, ker nas ne morejo druge kulture zadovoljevati v osnovnih vprašanih življenja: čemu, kako in kaj treba, da damo življenju višji smisel? Človek ne sme biti suženj, ampak gospodar življenja. To je pot, ki vodi k napredku. In na tej poti je bila slovanskemu človeku sokolska ideja zvezda vodnica. Šele ko ne bomo več samo orodje instinkta, ampak ko bomo svojo usodo res imeli popolnoma sami v rokah, bomo popolnoma svobodni, tudi duševno in moralno.

Sokolstvo zahteva, da človek zagospodari nad onim, kar je naitežje, nad svojim telesom. Zakaj produševljena osebnost je predpogoji za ustvarjanje. Šele obvladanje telesa ustvarja možnost, da človek ni bilka v viharju. Skladno, harmonično razvita osebnost je podlaga harmonično razvite družbe, naroda. Človeštva. Sokolstvo zahteva red, disciplino, moč, medsebojno spoštovanje, bratsko ljubezen. To so temelji za popolnost človeka, predvsem slovanskega človeka.

Sokolstvo je bilo vsikdar tudi glasnik jugoslovenske in slovanske solidarnosti, je sodelovalo v borbi za svobodo in usklajenost in krepko

Kraljica v „Mladiki“

KRALJICA MARIJA JE DAVI NEPRIČ AKOVANO POSETILA IN SI OGLEDALA ZAVOD »MLADIKE« V LJUBLJANI.

LJUBLJANA, 24. junija. Davi ob 9. je dobila dvorna dama, gospa Franja dr. Tavčarjeva z Bleda obvestilo, da pride Nj. Vel. kraljica Marija v Ljubljano, da si ogleda dekliški internat in šolo »Mladike«. In res se je kraljica pripeljala že ob 9.45 v spremstvu dvorne dame dr. Švrljigove in adjutanta podpolkovnika Pogachnika in odšla takoj v »Mladiko«, kjer jo je sprejela voditeljica zavoda, gđc. Je-

rica Zemljanova. Kraljica si je natančno ogledala vse prostore zavoda in se izrazila ravnateljstvu zavoda, prof. Jugu, jako pohvalno o vseh ureditvah. Na dvorišču pred Mladiko so sprejele vladarico gojenke osnovne šole in ji priredile pri-srčne ovacije. Kraljici je bilo poklonjenih tudi več šopkov svežih cvetic. Ob 11. dopoldne se je kraljica Marija s svojim spremstvom zopet vrnila na Bled.

Izpremembra režima na Španskem

KRALJ PRIPRAVLJEN PRIVOLITI V DEMOKRACIJO USTAVE. — SANTIAGO DE ALBA BODO OČI MOŽ ŠPANJE.

PARIZ, 24. junija. Kakor poročajo tukajšnji listi, se je španski kralj Alfonz o priliki svojega zadnjega bivanja v Parizu sestal z bivšim španskim zunanjim ministrom Santiagom de Albo in razpravljal z njim o položaju na Španskem ter o reformah, ki bi bile nujno potrebne. Alba je razvil kralju obširen načrt o bodoči ustavi Špan-ske, ki naj bi predvsem skrilila pred-pravice dinastije in za vedno onemo-gočila vsako diktaturo. Vsa oblast naj bi bila v rokah parlamenta in vlade. Alba je kralju Alfonzu tudi svetoval, da naj se izvedejo popolnoma svobod-ne volitve, ker bo le na ta način mo-goče, pomiriti prebivalstvo in ohrani-ti monarhijo. Po mnenju Albe mora

biti prva naloga bodočega parlamen-ta, da sestavi novo ustavo, ki bo po-stavila sedanjo monarhijo na krepko demokratično podlago kakor v Ang-liji in Belgiji. Alba je predlagal dalje kralju celo vrsto finančnih, socialnih in gospodarskih reform in mu izjavil, da bi bil pripravljen sprejeti sestavo nove vlade samo pod pogojem, ako bi ga podpirale vse najmočnejše stranke v državi, zlasti liberalci in konzerva-tivci. Kralj Alfonz je po poročilih pa-riških listov v polnem obsegu pristal na predloge bivšega zunanjega mini-stra Albe in mu bo baje že v kratkem poveril sestavo nove vlade in izved-bo volitev.

Krvava stavka v Sevilji

SEVILJA, 24. junija. Včeraj je izbruhnila tu splošna stavka. Stavkujoča de-lavstvo je zastražilo vse dohode k tovar-nam in preprečilo vsako delo. Posulo je tudi vse glavne ulice z žebli in tako one-mogočilo avtomobilski promet. Na več krajih so delavci dalje zgradili barikade. Zvečer so se razvile po mestu velike demonstracije, tekom katerih je prišlo ponovno do krvavih spopadov med stavkujočimi in policijo in je bilo pri tej pri-liki več sto oseb ranjenih. V mestu je nastal mir šele potem, ko je dobila poli-cija močna ojačenja in je nastopilo tudi vojaštvo. Po vsem mestu vlada velikan-sko razburjenje in je pričakovati novih težkih izgrediv.

Žrtve steklih psov

LJUBLJANA, 24. junija. Danes je bilo pripeljanih v splošno bolnico 5 otrok, starih 3—10 let, ki so jih pred tednom dni napadli stekli psi. Starši dogodka sploščka niso posevečali potrebno pozor-nost, nakar so se kmalu pokazale usod-ne posledice. Pri vseh otrokih je bila ugotovljena steklina, ki se je že močno razvila in ni izključeno, da bodo vsi otro-ci podlegli bolezni. Oblasti so izdale naj-strožjo naredbo, da je treba vse sum-ljive pse, ki se klatijo v večjem številu po Dolenjskem, brezobzirno zatreti in ja-viti nemudoma vsak ugriz.

sodeluje v organizaciji in utrjevanju države, državne misli in državne za-vesti pri nas in v vseh drugih slovanskih državah. Sokolstvo je bilo in je še danes vodnik in klicar iz mraka sužnosti v solnce svobode telesa in duha, le na enem glasnik naših

Plavanje skozi Berlin

BERLIN, 24. junija. Pri plavanju skozi Berlin je zmagal italijanski plavač Gio-vanni Gandi. Preplaval je 4.700 m dolgo progo v 1 uri 10 min.

Mariborski Sokoli ob sprejemu gostov.

Ker se mariborski sokolski vlak odpe-lje že v sredo v Beograd, se naši Sokoli žal ne bodo mogli udeležiti sprejema češkoslovaškega Sokolstva, ki pride v Ma-ribor šele v četrtek dne 26. junija popold-ne. Pač pa se naj po možnosti udeleže člani v kroju sprejema lužičkih Srbov v krojih. Oni Sokoli, ki ostanejo tukaj, pa se naj udeleže sprejema češkega Sokol-stva v krojih, za naraščaj je obvezen pri-hod k sprejemu čeških Sokolov v kroju. V sredo, dne 25. junija se naj zbere naraščaj ob 18.30 uri na letnem telovadišču, kjer bo dobil navodila glede sprejema češkoslovaških in ruskih Sokolov za čet-rtrek dne 26. junija. —

Na deški meščanski šoli v Mariboru

bo predhodno vpisovanje v prvi razred v nedeljo, dne 29. in v ponedeljek, dne 30. junija, vselej od 8. do 12. ure. Sprejeti bo-do učenci, katerih roditelji stanujejo v mestu Mariboru, ali pa so v mestu zapo-sleni. Ker se okoliške občine doslej še niso izrekle za prispevke k zidanju nove šole, je moral krajevni šolski odbor tudi letos odkloniti zunanje učence, da pridobi prostora za mestno deco. —

boljših dni tudi na socialnem in eko-nomskem polju, zakaj; v zdravem te-le-su zdrav duh, sposoben za odpor-nost v življenjski borbi! V tem zname-nju slavimo mi skupno z našimi jugo-slovenskimi in vsemi slovanskimi So-koli veliko slavje sokolske ideje!

Ciril-Methodarji

zborujejo

Sinoči se je na vrtu Narodnega doma v Mariboru vršil občni zbor mariborske moške podružnice Ciril-Methodove druž-be, ki je pokazal, da se je zanimanje za delo družbe začelo polagoma zopet bolj ceniti in smatrati za potrebno, nego je bilo to nekaj časa po prevratu. Žal pa so tudi še danes med nami ljudje, ki pravi-jo, da sedaj v narodni državi ni več po-trebe za CMD, češ da to delo mora itak vršiti država. Slepci! Zakaj neki ne vr-ši enakega dela nemška in avstrijska dr-žava, zakaj imajo tudi tam še vedno društva Schulverein — Südmark, Verein für die Deutschen im Ausland itd? Kdo naj skrbi za kri naše krvi tam v raznih avstrijskih in nemških rudnikih, da ne potonejo v morju nemštva tudi moralno in kulturno? Baš s tega vidika je bil sinočni občni zbor zanimiv in je dal po svoji globoki stvarni vsebini mnogo po-bude za nadaljno delo.

Poročilo o delovanju podružnice v minulem letu, ki se ni omejilo samo na Maribor in bližnjo okolico, ampak tudi na poživljenje ciril-methodarskega duha in dela ob celi severni meji, sta podala predsednik dr. Strmšek in tajnik Fr. Cvetko. Pri tem se je razpravljalo tudi o prvih že storjenih korakih za nadove-zanje stikov z našimi brati v drugih dr-žavah. Blagajniško poročilo je podal dr. Lašič. Dohodkov je bilo 13.153.78 Din, izdatkov 8616 Din. Centrali v Ljubljani je poslala podružnica 6000 Din. Razve-seljivo je dejstvo, da se je v Mariboru prijavilo doslej lepo število novih usta-novnikov. Na predlog revizorjev je bil odboru podeljen absolutorij. Šol. nadzor-nik Ivan Tomažič je kot član glavnega družbinega odbora podal nekaj zani-mivih podatkov iz družbinega delovanja. Pri volitvah odbora je bil izvoljen ves dosedanj odbor z dr. Strmškom kot predsednikom, v propagandni odbor je bilo pritegnenih nekaj novih moči.

Pri slučajnostih se je sklenilo, da ma-riborska podružnica zažge na predvečer praznika Sv. Cirila in Metoda, t. j. dn 4. julija zvečer dva kresova, enega pri Sv. Urbanu, drugega na Meljskem hribu. Sklenilo se je dalje, da stopi podružnica takoj v stike z narodnimi činitelji ob celi severni meji, da bodo letos za Ciril-Me-todov praznik zažareli kresovi na vseh naših važnih obmejnih višinah, na Pecji na Urški, na Košenjaku, na Kopri, na Pankraciju, na Kapli, pri Sv. Duhu, pri Sv. Križu, na Mariji Snežni, pri Sv. An. itd.

Končno je bil izvoljen poseben odbor ki ima nalogo, da v zvezi z vsemi narod-nimi narodno-obrambnimi organizacija-mi organizira kot protutež proti nemško-avstrijskim plebiscitnim slavnostim na Koroškem velike manifestacije našega odločnega prepričanja, da so nam slo-vensko ozemlje na Koroškem vzeli z go-lufijo in terorjem.

Dva cirilmetodarska kresa

bo zažgala moška podružnica CMD v predvečer praznika sv. Cirila in Metoda dne 4. julija zvečer, in sicer enega na vrhu pri Sv. Urbanu, drugega na Meljskem hribu. Vse narodno zavedne Mariborčane pozivamo že danes, da si ta večer rezervirajo za izlet bodisi k enemu bodisi k drugemu kresu! —

All si že član

»Vodnikove družbe?«

Nove počitnice s starimi skrbmi

MARIBOR POTREBUJE NUJNO DVE NOVI OSNOVNI ŠOLI, Z OKOLICO VRED PA ŠE DEŠKO MEŠČANSKO ŠOLO.

Naše srednje in meščanske šole so zaključile pouk ter dijaki in dijakinje že uživajo bolj ali manj prijetne počitnice, kakor je bil pač njihov uspeh v šoli. Prihodnje dni ga zaključijo tudi osnovne šole in mladina bo uživala dvomesečen odlični ter se bo razkropila na razne kraje k sorodnikom in znanecem, da si okrepi zdravje ter se navžije svežega zraka in prirodnih lepot ter zanimivosti našega podeželja. Nekateri so tako srečni, da bodo deležni dobrot in lepot počitniške kolonije v Šmartnem na Pohorju, druge bo peklo in žgalo naše južno solnce ter jih bo hladilo naše morje. Mnogo jih odide na kmete k sorodnikom in znanecem. Še več je pa seveda takih, ki bodo ostali doma, ker nimajo prilike in možnosti, da bi šli res na počitnice kamorkoli.

Že ob zaključku šolskega leta pa se porajajo deloma mladini še bolj pa staršem nove skrbi za prihodnje šol. leto, posebno tistim, ki nameravajo poslati svoje otroke prvič v srednje in meščanske šole. Kam ga bodo dali, kako ga oskrbeli in kako bo uspeval? To so sicer kratka vprašanja, a povzročajo mnogo skrbi, veliko gmotnih žrtev. To vedo le tisti, ki sami skušajo vse to.

Počitnice pa povzročajo tudi naši mestni šolski upravi velike skrbi, ki se porajajo zadnja leta v vedno večji meri in v hujši obliki, namreč: Kako preskrbeti primerne učne prostore za ves ta drobiž, katerega število tako rapidno narašča od leta do leta? Kako ga porazdeliti, da ne bosta ogrožena pouk in vzgoja da ne bo nevarnosti za telesni razvoj otrok in da se ustreže upravičenim željam staršev in učiteljskega? Vsa ta in še druga vprašanja, ki so v ozki zvezi s to zadevo, so težka zlasti za sedanje prilike, v katerih živi naše mesto. Od leta do leta odlagamo njihovo končno rešitev, iščemo zasilnih izhodov ter prekladamo breme z ene rame na drugo. In tako še danes nimamo nove deklishe osnovne šole na desnem bregu Drave ter so razredi druge deklishe šole raztreseni po mestu. Prav nič boljše ni s tretjo deško, katera ima tudi več razredov »na letovišču« na levem bregu Drave. Ali ni nesmiselno, da morajo otroci z desnega brega hoditi preko s prometom preobloženega državnega mostu v šolo v Cankarjevo in v Razlagovo ulico, in to celo iz periferije razsežnega magdalenskega predmestja! Tej kalamiteti bi bilo morda vsaj deloma ustreženo, ako se na novo določijo okolišni posamezni šolam. S tem bi bilo morda zlo nekoliko zmanjšano, a nikakor še ne odstranjeno. Položaj je pač tako, pereč in obupen, da tudi z zasilnimi ukrepi ne bomo mogli več izhajati. Treba bo vsekakor pristopiti k zidanju novih šolskih

stavb. Pred leti bi bilo nam že mnogo pomagano z novo deklishe osnovno šolo na desnem bregu Drave. Danes pa moramo misliti tudi še na novo deško osnovno šolo ravno tam. In to je vsega še danes ni rešeno vprašanje postavitve druge deške meščanske šole v našem mestu!

Da; radi druge deške meščanske šole v našem mestu se je že toliko pisalo, posvetovalo in razpravljalo bodisi od strani mestne uprave, bodisi od strani staršev v javnosti, da je ta problem pojasnjen že od vseh strani in da bi bil lahko že davno rešen, ko bi bil tukaj denar. Pa ne samo denar, ampak še bolj zavlačuje rešitev tega vprašanja kratkovidnost in neuvidevnost naših okoliških občin. Vsako leto uporabljajo vsa sredstva, da pritiskajo na mestno upravo radi sprejema okoliških učencev v mestno deško meščansko šolo ter dajejo neobvezne obljube, da bodo prispevale vsaj delno z gmotnimi sredstvi za rešitev te še bolj za okolico nego za mesto pereče in nujne zadeve. Pa preide začetek novega šolskega leta in ko so že sprejeti njihovi učenci, pa nočejo ničesar več slišati o tem. To se ponavlja vsa zadnja leta ter je lansko leto postalo to vprašanje za naše okoličane že naravnost katastrofalno. Po danih obljubah, da se že vendar uredi v ravno kar potekajočem šolskem letu, je bilo za lansko leto vsled uvidevnosti mestne občine vsaj za silo rešeno.

A za koliko smo se približali tekom cellega leta rešitvi tega vprašanja?

Prav nič. Danes smo v tej zadevi prav tam, kakor smo bili pred letom dni kljub mnogim skupnim posvetovanjem in anketam mestne uprave z zastopniki okoliških občin. Letos bi se bilo že lahko pričelo z zgradbo, a v takih razmerah seveda ni mogoče misliti na to. Mestna občina je šla v tej zadevi do skrajnosti ter je pripravljena prevzeti tri četrtine stroškov, na svoje rame ter pritegniti zastopnike okoliških občin v upravo bodoče šole. A kljub vsem tem ugodnostim okoliške občine niso imele tekom enega leta toliko časa, da bi obvezno rešile to zadevo. Le občina Tezno je načelno pristala; vse druge pa samo zavlačujejo končno rešitev z več ali manj praznimi izgovori. Zato je pa letos upravičeno pričakovati, da bo mestna občina striktno vztrajala glede sprejema okoliških učencev v meščansko šolo pri svojem lanskem sklepu. Sicer bo izvajanje tega sklepa marsikoga hudo zadelo, a dotičnik naj se zaveda, da je temu kriva njegova občina, ne pa mestna.

Tudi pri reševanju tega vprašanja se je dovolj jasno pokazalo, kako potrebna je skorajšnja spojitve mariborske bližnje okolice z mestom.

Mariborsko gledališče

REPERTOAR.

Torek, 24. junija ob 20. uri: »Sestrična iz Varšave«. Premijera. Ab. B.
Sreda, 25. junija ob 20. uri »Sestrična iz Varšave«. Ab. A in C. Kuponi. Zadnjič. Poslednja predstava v sezoni.

Zaključek sezone bo v sredo 25. t. m. ter se ob tej priliki uprizori vesela francoska komedija znanega francoskega komediografa Verneuilja »Sestrična iz Varšave«, ki je zaradi zelo zabavne vsebine dosegla najlepši uspeh povsod, kjer so jo uprizorili. Režira g. Skrbinek. Predstava bo za ab. A in C ter bo poslednja v sezoni.

Zahvala kabinete pisarne.

Mestno načelstvo je prejelo na pozdravno in udanostno brzojavko, ki je bila poslana kabinetni pisarni Nj. Veličanstva kralja ob priliki otvoritve kopališča na Mariborskem otoku brzojavno zahvalo.

Popravlilo vojašnice kralja Petra v Celju.

Dne 26. junija se bo vršila v pisarni referenta inženjerja dravske div. oblasti v Ljubljani druga ofertalna licitacija za generalno popravlilo kasarne kralja Petra I. Velikega Osloboditelja v Celju. Predračunska vsota znaša 585.274,48 Din. Pogoj in načrti so interesantom na vpogled

med uradnimi urami v pisarni referenta inž. dravske div. oblasti v Ljubljani.

Na II. drž. deklishe meščanski šoli v Cankarjevi ulici bo vpisovanje učencev in novink na Vidov dan po maši ter 29. in 30. junija od 8.—12. ure. Učenke naj prinesejo seboj zadnji šolski izkaz, krstni list in potrdilo o cepljenju koz. Ubožne učenke dobijo v šoli šolske knjige. Šolska kuhinja Podmladka Rde. križa preskrbuje učenke, ki imajo v šoli študentski pouk, z opoldansko juho proti malenkostni odškodnini, oziroma zastoni.

Letovanje v Martinščici.

Prva skupina, dijaki srednjih šol, se odpeljejo iz Maribora dne 30. junija z vlakom ob 17.20. Sestanek na kolodvoru najmanj pol ure pred odhodom vlaka. Vozna cena iz Maribora g. kol. do Sušaka, stane Din 35. Denar izroči vsakdo zbiratelju na kolodvoru. Vsakdo naj prinese s seboj: eno potno obleko na sebi, kopalne hlačke oziroma kopalno obleko, kratke veslaške plave hlačke, običajno belo majico, 2 plahti, najmanj 2 para perila in nogavic, po 2 spalni srajci, ščetko za zobe, čašo iz aluminija, nato po možnosti priboj za tenis in kdor namerava na planinske izlete: močne okovane čevlje in plašč.

Ako želiš imeti lepe knjige, pristopi k „Vodnikovim družbi“!

Mariborski in dnevni drobiž

† Stolni prošt dr. Martin Matek.

Še pred kakim mesecem dni smo ga videli hoditi po ulici z njegovim umerjenim korakom, včeraj pop. ob pol 17. pa ga je bolezen že položila na mrtvaški oder v stolnem kapitelju. Pokojnik je bil v Mariboru in v celi lavantinski škofiji znana osebnost, ne le v duhovniških krogih, katerih je kot docent in ravnatelj bogoslovja v Mariboru odgojil cele generacije, ampak tudi kot narodno-gospodarski in kulturni delavec svoje vrste ter kot dobričina in plemenit, v vsem svojem bistvu pa skromen človek. Roj. l. 1860 v Gornjem gradu, v mašnika posvečen l. 1883, je bil takoj po posvečenju poslan od pokojnega knezoškofa dr. Napotnika v Rim, kjer je tekom leta dni dosegel doktorat kanonskega prava. L. 1889 je postal na mariborski bogoslovni docent za cerkveno zgodovino in cerkveno pravo, 1. sept. 1909 tudi ravnatelj bogoslovja, kar je ostal do l. 1916. Dobil je tudi naslov duhovnega in koncistorijalnega svetovalca ter je imel razne druge odlične cerkvene funkcije, dne 1. avg. 1917 pa je postal infilirani stolni prošt v Mariboru. Udeleževal se je tudi na združenem polju, je bil med ustanovitelji Spodnještajerske ljudske posojilnice in njen predsednik od početka pa do smrti. Tudi je bil med ustanovitelji in predsednik katoliškega tiskovnega društva. Bil je koncilijanten napram vsakomur, tudi napram onim, ki so v nazorih divergirali od njegovih. Pokojnik je bil brat že pred mnogo leti v Mariboru umrlega profesorja matematike Blaža Mateka. Pogreb bo jutri ob 15. Bodi mu ohranjen lep spomin!

K sprejemu lužiško-srbskih Sokolov.

Kakor smo že javili, se pripelje v sredo, dne 25. junija, s praškim brzovlakom ob 13.58 na potu v Beograd 35 lužiško-srbskih Sokolov in Sokolice v Maribor. Sokol in Jugoslovansko-čehoslov. liga bošta lužiško-srbske Sokole sprejela na glavnem kolodvoru z godbo »Drave« in jih nato tudi pogostila na peronu. Direkcija drž. železnic pa je pripravila za te najsevernejše slovanske brate poseben vagon, da bodo mogli udobno nadaljevati po naporni vožnji svojo pot v Beograd. Občinstvo je vabljeno, da se v čim večjem številu udeleži sprejema. Vstop na peron je prost.

Posebni vlak Bat'e

prispe v Maribor v četrtek dne 26. junija ob 23.10 in ne, kakor je bilo prvotno javljeno dne 27. junija, tako da pridejo tudi Bat'jevi uslužbenci, ki se peljejo na sokoški zlet v Beograd, isti dan, kakor čehoslovsko Sokolstvo.

Prihod ruskega Sokolstva iz Prage.

S čehoslovaskimi Sokoli se pripelje v četrtek dne 26. junija skozi Maribor tudi rusko Sokolstvo, ki biva v Čehoslovaski republiki. Ruski Sokoli bodo priključeni sokolskemu vlaku iz Prage št. 4 in prispejo v Maribor okrog 13. ure.

Trte cvetijo...

Njih omamno dehtenje se zliiva ob krasnih poletnih večerih z aromatičnim vonjem cvetočih lip. Vse drugo drevje je že odevlo in pričakuje dozorenje svojih plovov. — Trta, up vinogradnikov, je torej v cvetju, ki mnogo obeta, a srca vinogradnikov se krčijo v plahem strahu pred ledenim zrnjem, paležem in drugimi sovražniki nežne trte, ki je glavni prido-bitni vir ne-le mariborske okolice, ampak predvsem slovenskih gor in haloških gričev. O vprašanju glede prognoze bodoče vinske letine bi kajpak bilo pre-rano sedaj razpravljati, vendar se o tem v krogih vestnih in skrbnih vinogradnikov, ki dobivajo davčne položnice s precej visokimi številkami, zelo resno debata o izidu letine. — Upajmo najboljši!

Velik letalski meeting na Teznu

namerava prirediti v prvi polovici julija mariborski Aeroklub ter naproša vse tvrdke na ozemlju mariborskega okrožja, ki se zanimajo za reklamne listke, naj to takoj sporoče klubu.

Trgovine na Vidovdan.

Po naredbi banske uprave o delavnem času morajo biti na Vidovdan dne 28. junija vsi trgovski in drugi poslovni lokali med slovesno službo božjo t. j. v Mariboru med 10. in pol 12. uro zaprti. v ostalem času pa smejo obratovati kot običajno ob sobotah.

Kopališče na Mariborskem otoku in kopališke pristojbine.

Iz krogov privatnih in državnih nameščencev smo prejeli: Ob sobotah, nedeljah in praznikih je stalno velik naval kopalcev iz vrst državnih in privatnih nameščencev ter delavstva. Čuden in gotovo nesocialen pa je ukrep merodajnih činiteljev, da mora ravno revnejši del meščanstva plačevati dvojno pristojbino ob nedeljah in praznikih. Pomisliti je treba, da uživajo poleg tega kopalci ob takem navalu mnogo manj udobnosti. V bazenih je polno ljudi, in posebno bazen za neplavače, ki je zaenkrat najbolj priljubljen, kar mrgoli kopalcev. Zakaj bi morali ravno oni, ki si ne morejo privoščiti udobnosti medtedenskega poseta plačati dražjo pristojbino. Cene bi morale biti vsaj enake, kakor med tednom. Upamo, da bo mestni občinski svet upošteval pismene pritožbe iz vrst omenjenih krogov in v najkrajšem času določil za vse primerne cene.

Št. Ilj v Slov. gor.

K proslavi 10letnice društva »Obmejni Zvon«, ki bo v nedeljo 6. julija, pride korporativno znano in nad vse agilno društvo »Jadran« iz Maribora z vlakom ob 13.30.

Zaplemba letala »Zlatorog« v Zagrebu.

V petek je letalo »Zlatorog« odletelo v Zagreb in pristalo na borongajskem aerodromu. Aparat je bil baš te dni od strani komisije komande vazduhoplovstva v Novem Sadu uradno pregledan in spoznan porabnim in za letanje sposobnim. To je komisija tudi potrdila v posebnih službenih knjigi, dočim je bilo uradno potrdilo obljubljeno za najkasneje tekom 8 dni. Na zagrebškem aerodromu pa je delegat ministrstva enostavno letalo zadržal, češ da ga mora pregledati. A še predno je to storil, se je odpeljal v Beograd ter ga še do danes ni bilo mogoče dobiti. Vsekakor zelo čudno postopanje in prav nič priporočljivo za pospeševanje civilne aviacije.

Smrtna kosa.

Na Teznu je včeraj v pol 2. pop. umrl posestnik Sebastijan Senekovič, star 67 let.

Čegavo je kolo?

Dne 20. tm. je bil v Mariboru aretiran Bogomir Kranjc, ki je prodajal kolo, vredno 1000 Din, za 400 Din, in je bil upravičen sum, da je kolo ukradeno. Kranjc je izjavljal, da je kupil kolo od nekega neznanca na Glavnem trgu za 900 Din. Kranjca je policija začasno izpustila, kolo pa obdržala. Kolo je znanek Tribuna, Graz, št. 5241, v dobrem stanju, črno pleškano, z zelenimi in srebrnimi črtami oplešano in ima torpedo s prostim tekom z izredno napravo za prenos brzine.

Srajce je kradel in prodajal.

Sluga tvrdke »Kokra«, Maks, Koplč, je bil že delj časa na sumu, da je iz tovarne odnašal srajce. Včeraj dopoldne so policijski organi napravili pri njem v stanovanju hišno preiskavo in našli srajc v vrednosti krog 1000 Din. Ko so Koplča ob 11. v tovarni aretirali, je izpovedal, da je ukradel kakih 11—12 srajc. Prodajal jih je po 20—30 Din.

Društvo hišnih posestnikov za Maribor in okolico

vabi vse svoje člane na redni občni zbor, ki se nadaljuje v četrtek, dne 26. junija, ob 8. zvečer v Gambrovi dvorani v Gregorčičevi ulici, po že objavljenem dnevnem redu. Med drugim je poročal zvezni predsednik g. Ivan Frelj iz Ljubljane o najnovejših davčnih zadevah in banskih dokladah, zlasti o novi prirastkarini od vrednosti najemnin. Ob tej priliki se bo izvršila tudi ponovna volitev novega društvenega odbora, ker se nekateri novoizvoljeni odborniki ne strinjajo z izvolitvijo odbora dne 18. maja. — Vstop je dovoljen samo članom društva. Eventualne konkretne predloge izven dnevnega reda je prijaviti v društveni pisarni Gregorčičeva ulica 8, vsaj 4 dni pred občin zborom pismenim potom. — Udeležba za člane obvezna! — Odbor. 1780

Spominajte se CMD

Največja ptičja postaja v Evropi

PTIČJA POSTAJA RAPPENWÜRT. — ŽIVLJENJE PTIC V POSTAJI. —
ZA PTIČJO POSTAJO V MARIBORU.

Nemčija ima tri velike ptičje postaje, Rossitten, Helgoland in Rappenwüth največja pa je poslednja, ki presega tudi sploh vse druge v Evropi. Postaja je zgrajena na velikem in prekrasnem otoku sredi reke Rene v bližini mesta Karlsruhe, ki je po svoji obliki, geološki strukturi in vegetaciji nenavadno sličen našemu Mariborskemu otoku. Na njem stoji veliko, v srednjem traktu celo dvonadstropno poslopje, ki je z dveh strani opremljeno s skoraj samimi steklenimi stenami, na drugih dveh straneh pa ima tudi velika steklena okna. Poleg tega pa ima veliko pritlično stransko poslopje, ki tvori prav za prav ogromno odprto, deloma samo od zgoraj s steklom, odnosno betonsko streho pokrito kletko.

V tem velikem poslopiju je dvanajst obsežnih prostorov, v katerih so nameščene vse ptice, ki živijo v Nemčiji in sploh v Evropi, pa deloma tudi ptice z drugih kontinentov. Vsaka teh ogromnih kletk je opremljena z vsem potrebnim, tako da se ptice v njih počutijo skoraj čisto tako kakor v svobodni naravi. V prvi kletki je n. pr. tolmun, ki predstavlja močvirje. V tem tolmunu rastejo vse močvirske rastline, od trstik do lokvanja in med tem zelenjem bivajo, letajo in tudi gnezdiijo vse močvirske ptice do divjih rac itd.

V drugi kletki je gozd s pravimi drevesi in grmovjem, na katerem bivajo gozdne ptice. V tretjem je sama trava z raznimi poljskimi rastlinami; to je kletka za poljske ptice, škrlančke, prepelice, jerebice itd. V četrti kletki so skale, predstavljajoče visokogorje s pticami, ki živijo na njem. V peti kletki živijo ptice, ki se rade zadržujejo v sadnih vrtovih in sploh v bližini človeških bivališč, kakor sinice, vrabci, ščinkovci, liščki in drugi pevc. In tako so razdeljene nadalje tudi vse ostale ptice do ujed in pevk v ožega juga. Posebne naprave skrbijo,

da imajo te jetnice vedno primerno temperaturo, kakršne so pač bile najdene tudi zunaj, v sobodni naravi. Tudi pri hrani niso nič prikrajšane, uživajo jo kakor zunaj.

Ta velika in najmoderneje urejena postaja je namenjena v prvi vrsti znanstvenikom, da morejo poljubno opazovati življenje posameznih ptic, potem učeči se mladini, posebno srednješolski in na poslednji sploh vsej javnosti, ki se tu lahko uči spoznavati koristnost in škodljivost poedinih vrst, njihovo gojenje ali pokončavanje itd. Mimo tega se pa postaja bavi tudi s proučevanjem ptičje selitve in je v tem oziru dosegla že krasne uspehe, ker stoji v neprestanem stiku s skoraj vsemi sličnimi postajami v Evropi in drugod. Tam se vsako leto polože mnogim pticam selilkam na noge posebni obročki in oni, ki ptico ujame bodisi na selitvi ali v Afriki, odnosno kje drugje na jugu, javi potem postaji dan in kraj zajetja.

Mi v Jugoslaviji, žal, do danes sploh še nimamo nobene ptičje postaje, čeprav bi nam bila brez dvoma zelo potrebna. Bilo bi tedaj gotovo koristno započeti akcijo, da se taka, seveda mnogo manjša postaja ustanovi v Mariboru. V ta namen bi se v Mestnem parku ali pa mo goče tudi na Mariborskem otoku lahko napravile primerne kletke, v katerih bi se gojile po možnosti vsaj vse naše domače ptice. Naprava ne bi stala mnogo in bi jo lahko prevzelo v svoj program Društvo za zaščito živali, ki bi tako svoji ideji lahko mnogo pomagalo, ker bi moglo nuditi tako mladini kakor odraslim najboljši praktični pouk o varstvu in negovanju koristnih ptic pevk. S primernimi prostovoljnimi prispevki, članarino in z eventualno podporo mestne občine, bi Maribor tedaj lahko pridobil ustanovo, ki bi bila, nova zanimivost in atrakcija tudi za tujce.

Italijanske kolonije

TRIPOLITANSKA STATISTIKA. — POMEN ERITREJE IN SOMALIJE. ITALIJA IN FRANCIJA.

Nedavno so Italijani priredili v Tripolisu velike svečanosti, s katerimi so hoteli zaključiti dokončno okupacijo istoimenske kolonije. Iz vseh mest ob obali in iz vseh krajev notranjosti so zbrali vse reprezentante svoje kolonijalne oblasti in tudi poglavarje domačih arabskih plemen in, da bi bilo slovesnost še večja, se je udeležil tudi minister za kolonije iz Rima. Italijansko časopisje je o tej paradi veliko pisalo in podčrtavalo posebno izjave arabskih poglavarjev, ki so bile vse seveda stilizirane tako, kakor da bi bili Arabci neskončno srečni, da so prišli pod italijansko oblast in kakor da ne bi imeli druge želje, kakor umreti za veličino Italije.

V popolnoma drugi luči pa je položaj orisalo francosko in angleško časopisje, ki je statistično dokazalo, da je Tripolis bil za Italijo vedno najtežje breme. Nekatere številke te statistike so nadvse zanimive, obenem pa tudi porazne. Dasi tripoliška kolonija so razmeroma ni velika in še manj rodovitna in kdo ve kako pomembna, so Italijani rabili krog 20 let, da so si jo popolnoma podvrgli. Vseh teh dvajset let so morali tam stalno vzdrževati veliko armado in čim so udušili vstajo na enem koncu, že se je vnela na drugem. Tako so stroški za okupacijo in vzdrževanje oblasti, kakor tudi stroški za razne investicije v pristaniščih, cestah itd. narastli na tako ogromno vsoto, da je v poslednjih letih stal vsak tripolitanski Arabec Italijo 1200 do 1500 lir na leto, medtem ko dejanske koristi ni bilo skoraj nobene. Baš na sam dan proslave pa so se v neki južnozapadni oazi zopet uprli domačini in vneli so se novi boj, ki še sedaj niso popolnoma končani.

Dvajset let bojev in ogromnih finančnih in gmočnih žrtev je tedaj stala Italijo tripoliška kolonija. Nič manj truda in denarja pa niso zabili Italijani

tudi v ostali svoji dve koloniji, v Eritreji in Somaliji. Obe ti dve pokrajini sta sicer neprimerno rodovitnejši, bogatejši in pomembnejši, tistih koristi, ki bi jih lahko donosali, pa kljub temu ne nudita. Vzrok je tu druge narave. Obe koloniji tvorita le razmeroma ozek obrežen pas, glavno zaledje pa je pravzaprav Abesinija. Ko so ju Italijani okupirali, so si hoteli sicer prisvojiti tudi to, a bili so po cesarju Menelikus usodno poraženi. S tem so si nakopali neminljivo sovraštvo Abesincev, in naj se režim v tej afriški svobodni državi spremeni kakorkoli, italijanskim željam prijazen ni nikoli.

Baš zaradi tega političnega nasprotstva do Italije so se pa Abesinci tudi tako tesno naslonili na Francijo, ki je danes pravzaprav njihova edina trgovska posredovalka. Ves uvoz in izvoz se namreč vrši preko francoskega somalskega pristanišča, katero so že pred svetovno vojno zvezali z dobro železnico z glavnim abesinskim mestom Adis Abebo. In čeprav bi posebno za severno Abesinijo bila pot preko italijanske Eritreje do morja mnogo krajša in cenejša, se jo Abesinci ne poslužujejo. Tako so italijanska pristanišča ob obalah Eritreje in Somalije v približno istem položaju, kakor so po italijanski okupaciji in aneksiji Zander, Reka, Pulj in Trst. Ne morejo se razviti do pomembnejših pomorskih trgovskih emporijev in životarij.

Tako tedaj vidimo, da kolonije Italiji pravzaprav ne prinašajo nikakršne prave koristi, kajti če bi surovine, katere iz njih dobivajo, kupovali pri Francozih ali Angležih, bi jih gotovo ne stale nič več kakor jih sedaj, odnosno bi čisto gotovo bile cenejše. Italijanska kolonijalna moč je tedaj iluzorna. To pa je tudi vzrok, da se fašistična Italija toliko trudi, da bi si pridobila francoski Tunis in kako kolonijo, ki je sedaj v angleški posesti. In

baš to je eden glavnih vzrokov italijanskega srda na Francijo, veliko in močno kolonijalno velemoč. Zato je treba sedanjost in tudi vso prejšnjo in bodočo napetost med obema državama presojati tudi, če ne pred vsem, s tega stališča.

Konjski razum

Trgovca Juareza v Barceloni, ki ima svojo trgovino z manufakturnim blagom v neki majhni ulici, so posetili tatovi. Trgovina je bila že zaprta, Juarez pa v gledališču. Kar se je ustavil pred njegovo trgovino voz, izstopila sta dva moža in trgovino skoro popolnoma izpraznila. Odnese sta skoro vse, kar je bilo kaj vredno. Ko se je Juarez vrnil domov, je na svoje presenečenje zapazil, kaj se je v njegovi odsotnosti zgodilo. Prišlo je takoj zasledovanje tatov in vlomilcev. Policija je preiskala vse pred mestje, vendar pa ni našla nič sumljivega. Nikjer ni bilo nobenega sledu, našla je le prazen voz s konjem. Tu je posegla policija po originalnem sredstvu. Računajoč s konjskim razumom, je konja izpustila in mu potem sledila. Konj je zahrljal in ves vesel zdirjal. Zavil je sedaj desno, sedaj levo in zavozil končno na neko dvorišče. Policija je bila pripravljena na vse in se je oborožila s pištolami. In res, kmalu je stopil iz hleva slabo oblečen mož, ki ga je zbudilo peketanje konjskih kopit na dvorišču. Ves srečen se je vrgel konju krog vratu in ga pričel poljubljati. V tem hipu pa je že zadonel glas: »Imenom zakona ste aretirani!« Možki se je takoj vdal, nakar so ga odpeljali na policijo. Toda tamkaj se je izkazalo, da skrivnostna ponočna postava ni bil nihče drug kakor voznik, ki sta mu bila konj in voz dan poprej ukradena. Tatove pa policija še vedno išče.

Anekdote

Kralj je bil s svojim sinom na lovu. Dan je bil vroč. Oba sta slekla svoje plašče in jih dala dvornemu norcu. »Ti nosiš res pravo oslovsko breme,« je rekel kralj šalivo. »Od dveh oslov, Veličanstvo!« je odgovoril dovtipni dvorni norec.

Razvajeni dvorni norec je delal dovtype, tudi če ga kralj ni bil pripravljen poslušati. Nekoč je hotel kralj nastopiti resno, približal se je norcu in mu rekel: »Povej mi, kakšna razlika je med teboj in oslom?«

Dvorni norec je premeril razdaljo med seboj in kraljem in potem odvrnil: »Med menoj in oslom je samo ta razlika, da sem dva metra oddaljen od njega!«

Pred palačo močnega kalifa Moavia se je ustavil berač in prosil za vstop.

»Koga smem prijaviti?« je vprašal sluga.

»Kalifovega brata,« je odgovoril mož.

Sluga je odšel v palačo in je prijavil muca.

»Spusti ga takoj k meni,« je rekel kalif Moavia. In ko je stal pred njim berač, ga je vprašal, kako se drzne izdajati se za njegovega brata.

»Poj, Moavia! Oba izvirava od Adama,« je odgovoril berač. »Daj,« je odvrnil kalif in mu podal nekaj novcev.

»Kaj?« je vprašal berač. »Daj,« je odvrnil kalif in mu podal nekaj novcev.

»Gotovo, dragi brat! Ako bi dal vsakemu bratu po Adamu in Evi en vinar, bi niti ta ne ostal za tebe!«

Ponoči je vstopil tat v hišo siromaka. Siromak je še hdel. Ko je opazil, kako silka tat po njegovi sobi, je rekel hladnokrvno: »Dragi prijatelj! Kar iščeš ti pri meni ponoči, to sem jaz podnevi zastoni iskal!«

Tat se je zasmeh in zapustil hišo.

Mlad pisatelj, ki ni imel še nobenega uspeha, je srečal nekoč Georgesa Feydeaua.

»O mojster!« ga je nagovoril, »kako vesel sem, da vas vidim. Gotovo mi boste dali dober nasvet!«

»Za kaj pa gre?« je vprašal pisatelj.

»Torej poslušajte — že osem dni imam neko idejo v glavi!«

»Ni mogoče!«

»Res, res, mojster...«

»Za božjo voljo, kako se mora ideja v vaši glavi dolgočasiti,« je rekel Feydeau in se poslovil od njega.

Stoletni jubilej železnic

Letos bodo praznovala evropske države stoletni jubilej železnic. V ta namen je bil ustanovljen mednarodni odbor s sedežem v Parizu. Slovesnosti se bodo pričele v Angliji, kjer je bila pred sto leti, dne 6. julija 1830, otvorena prva železniška proga Manchester—Liverpool. Prva Stephensonova lokomotiva, ki je obratovala na tej progi, bo dne 6. julija 1930 vnovič prevozila pot Manchester—Liverpool.

Sport

Medmesina tekma Celje — Maribor

Službeno iz MOLNP.

Za medmestno tekmo Celje: Maribor, ki bo dne 29. junija v Celju, so nominirani sledeči igralci: Koren II, Domicelj, Koren I (vsi ISSK Maribor), Ronjak, Frankeš, Bauer, Konrad (vsi SK Železničar), Najžer, Privršek, Bertonec, Starc (vsi ISSK Maribor). Vsi igralci morajo prinesiti s seboj kompletno opremo razen dresse. Drese dostavi ISSK Maribor. Navedeni igralci morajo biti v nedeljo dne 29. VI. brezpogojno točno ob 13. uri na glavnem kolodvoru. Klubi jamčijo za njihov nastop in se bo proti klubu kakor tudi proti igralcem, ki ne bi nastopili, nastrožje postopalo. Tajnik.

Rokoborbe v Unionu

Včeraj se je vršilo III. kolo mednarodnih rokoborbskih tekem, katerim je zopet prisostvovala velika množica, ki je napolnila unionsko verando ter z zanimanjem sledila poteku ostrih borb.

Kot prvi par sta nastopila Čehoslovah Jandera in Bolgar Belič. Belič, ki velja kot eden konkurentov za prvo mesto, je bil sicer v premoči, vendar ni mogel doseči zmage. Borba je ostala po 25' neodločena.

Največje zanimanje je vladalo za borbo Jugoslovana Janeša proti Madžaru Bognarju. Bognar se je včeraj boril bolj oprezno nego v nedeljo proti Janderi. Borba, ki je bila zelo fair, je končala v 45' z zmago Bognarja.

Svetovni plavalni rekordi

Gospodje: prosti stil: 100 m Jonny Weißmüller (USA) 57¹/₁₀ sek. 200 m Jon-100 m Arne Borg (Švedska) 13:02, 1500 Borg (Švedska) 3:33¹/₁₀; 400 Arne Borg (Švedska) 4:50; 500 m Arne Borg 6:08¹/₁₀; 1000 m Arne Borg (Švedsko) 13:02; 1500 m Arne Borg (Švedska) 19:07¹/₁₀;

prso plavanje: 100 m W. Spence (USA) 1:14, 200 m Erich Rademacher (Nemčija) 2:48; 400 m Erich Rademacher (Nemčija) 5:50¹/₁₀; 500 m Erich Rademacher (Nemčija) 7:40¹/₁₀;

hrbno plavanje: 100 m George Kojac (USA) 1:08¹/₁₀; 200 m Walter Lauffer (USA) 2:38; 400 George Kojac (USA) 5:52¹/₁₀;

Dame: prosti stil: 100 m F. Lackie (USA) 1:10; 200 Marta Norelius (USA) 2:40¹/₁₀; 500 m Marta Norelius (USA) 6:32; 1000 m F. Mayus (Anglija) 15:49; 1500 m Marta Norelius (USA) 23:44¹/₁₀;

prso plavanje: 100 m Lotte Mühe (Nemčija) 1:26¹/₁₀; 200 m Lotte Mühe (Nemčija) 3:11¹/₁₀; 400 m L. Baron (Nizozemska) 6:45;

hrbno plavanje: 100 m Marie Braun (Nizozemska) 1:21¹/₁₀; 200 m M. Braun (Nizozemska) 6:16.

Hašk prvak ZNPa.

V nedeljo so bile v Zagrebu odigrane zadnje prvenstvene tekme in je končna prvenstvena tabela sledeča:

Hašk	14	12	1	1	61:14	25
Concordia	14	12	0	2	77:16	24
Gradjanski	14	10	1	3	49:15	21
Viktorija	14	3	3	7	29:34	11
Šparta	14	3	3	7	19:15	11
Sokol	14	3	3	7	19:15	11
Željezničar	14	3	3	7	19:15	11
Croatia	14	3	3	7	19:15	11

Michel Zévaco

Lukrecija Borgia

Epigonijski roman

125

Angelo je prijel za zlato čašo, zaprl oči in jo izpraznil... Papež se je zakrohotal s peklenskim smehom. Prijel je abata za roko.

»Vidiš, Angelo!« je zagrmel. »Ali se ti je posrečil tvoj zločin! Zdaj si zadovoljen, da si hotel zastrupiti svojega dobrotnika? ... Umri, podleži! ... Umri, in Bog daj, da bi v svojem smrtnem boju trpel vse tiste muke, ki si jih bil namenil zame! ...«

»Ta mladi človek ne bo umrl!«

Ob glasu, ki je izpregovoril te besede, se je papež obrnil, kakor da se mu je oblil hrbet z lednim dihom smrti... Videl je Roso Vanozzo, ki je zrla nanj, strašna kakor pošast. Za hip je ostrmel; popadlo ga je začudenje, ki mu sam ni poznal imena. Nato je zarjul in planil proti njej.

»Kaj praviš, peklenska čarovnica? ... Kaj praviš, demon ti satanski? ...«

»To pravim,« je odgovorila Rosa z glasom, ki je trepetal od brezumne radosti, »da ta duhovnik ne bo umrl! Pravim, da umreš ti, Rodrigo! ... Pravim, da je zlata čaša neškodljiva, in da si pil ti, Borgia, iz srebrne, zastrupljene čaše! ...«

Dvoje tulečih krikov je sledilo tem besedam. Krik abata, ki je planil k vratom, odprl jih in zbežal; opotekaje se od prestane groze; krik obupa, gneva in strahu, ki se je iztrgal grlu Aleksandra VI.

V tem trenutku se je začulo pokanje in praske. Izbruhnilo je oddaljeno kričanje ... Oster dim je bušil v sobo, in škrlatni zubli so napolnili noč s svojo mrtvaško lučjo.

Grad Lukrecije je bil v plamenu.

LXXIII.

Živ kip na bronastem kipu.

Kmalu po deveti uri zvečer je Spadacappa vzdramil viteza iz njegovih boleasnih sanjarij. Vitez se je brez naglice napotil proti gradu. Njegov poizkus je bil blazen; to je vedel naprej.

Celo uro je rabil, da je prehodil kratko razdaljo, ki je ležala med gradom in ribiškim selom. Dospel do skale ob vznožju visokega obzidja kamor ga je bil naročil Giacomo, je zmajal z glavo.

»Ničesar ni!« je dejal. »Starcu se pač ni posrečilo, storiti kaj za naju ... Sicer pa, kaj bi bil mogel poizkušati? ... Idiva, pri vratih je kraj, kjer se ima vršiti našin poslednji boj ... Spadacappa ... prijatelj moj ... Še je čas, da se umakneš ...«

»Krivico mi delate, gospod,« je dejal Spadacappa. »Nadejam se, da umrem obenem z vami, če nam

je tako usojeno ... Toda počakajva še malo ... kdo ve? ...«

»Naj bo, počakajva še malo ...«

V tem trenutku se je oglašil za njima ramolkel udarec. Spadacappa se je ozrl ...

Iztrgal se mu je hripav vzklík radosti, prijel je viteza za roko, okrenil ga proti zidu in mu pokazal nekaj, kar je viselo od zgoraj ...

»Vrv!« je kriknil vitez.

Spadacappa je planil k vrvi; njen spodnji konec, privezan na debeli kamen, je bil dosegel tla.

Ragastens se je približal ter pričel plezati kvišku, ne da bi črnil besedo ... Par minut kasneje je stal na vrhu obzidja, dovolj širokega, da je bilo prostora za dva človeka drug poleg drugega.

Željno se je ozrl v notranjščino. Videl je, da raste ob znožju zidú grmovje; tu so se končavali vrtovi palače ... V ozadju se je dvigala temna masa gradú; nekaj oken je bilo razsvetljenih, kakor skrivnostne oči na mrakotnem obrazu. Tik pod seboj je Ragastens zagledal človeško senco ... Zdaj, ko mu je bila vendar že enkrat dana možnos dejanja, se je bila vrnila vitezu vsa njegova hladnokrvnost ... Izdril je bodalo iz nožnice ter ga stisnil med zobe, hoteč skočiti dol in zabosti neznanca ... Toda senca je stopila proti drevoredu, kjer je bilo nekoliko več svetlobe, nego drugod.

»Naglo! Požurite se!«

Ragastens je slišal te besede in spoznal Giacomo glas. Ta hip se je prikazal na zidu tudi Spadacappa.

»Spustite se dol, gospod; držal vam bom vrv.«

Ragastens se je prijel za vrv, ter v par sekundah dosegel trdna tla, dočim je visel Spadacappa onstran obzidja nad globino in mu tvoril protiutež. Nato se je Spadacappa vzravnaval na zidu. S pogledom je premeril mrak pod seboj, ter skočil.

»Hitro!« je mrzlično ponovil Giacomo. »Čas je! ...«

Stekel je, ne da bi se ravnal po drevoredih, v ravni črti preko trat. Nihče ni govoril besede. Tekli so kakor brezumni, brez oddiha, brez opreznosti.

Ta dir je trajal pet minut; vrt je bil velik in širok. Naenkrat je Giacomo obstal. Bili so ob vznožju gradu, tik podstavka velikega bronastega kipa.

Giacomo je dvignil oči ... Rahla luč se je svetila skozi okno nad kipom. Starec je iztegnil roko proti tej luči.

»Tam gori je!«

Ragastens je zaprl oči. Ukazal si je pozabljenie sleherne plahosti. Vsa čutnost mu je takorekoč okamenela v tem silnem naporu. Pogledal je v okno ... Tam gori je bila Primavera! ...

»Kako dospeti gor?«

Ko je Ragastens izustil to vprašanje, se je stresel. slišavši čudno barvo svojega glasu. Tujec bi bil gotovo dejal, da je to mirni glas zemljemerca, ki se ozira po svojem delu; Giacomo in Spadacappa na je

zvenela iz tega glasu cela pesem srdite, neukrotljive volje ...

»Poslušajte me dobro!« je dejal zdajci Giacomo, poudarjaje besede, kakor da bi jih hotel zarezati v možgane teh dveh mož, stoječih pred njim v nepremičnem pričakovanju. »Poslušajte me dobro. Cezar Borgia je pravkar dospel ...« Ragastens ni kriknil, niti ni trenil z roko. »Zdaj je pri svoji sestri ... Brezuspšno bi bilo, če bi poizkusili priti gor po grajskih stopnicah ... To je nemogoče! Ubili bi vas na pol poti ... Vidite okno? ... Tod gor morate dospeti v sobo! ... Morate! Ali razumete? ... Poslušajte ... Kadar pridete zgoraj iz sobe ... zavijte po hodniku na levo ... idite po prvih stopnicah, ki pridete do njih ... one vas povedo na veliko dvorišče ... Stražniki pri vratih bodo imeli opravka ... veste? ... izhod skozi vrata bo prost ... Idite ... Z Bogom! ... Požurite se ... čez deset minut bi bilo prepozno ... Z Bogom! ...«

Giacomo je stekel proč in izginil ... Hitel je v hodnik, ki ga je bil naznačil vitezu ... V sredi hodnika je odprl vrata ... Vodila so v veliko dvorano ... In ta dvorana je bila napolnjena s kupi suhega dračja ...

Prižgal je plamenico ... In mefistofelsko obličje malega starca se je obliko z njeno rdečo lučjo, ter se pokazalo v zlovesčem, maščevalnem rezanju ...

Kakor hitro je Giacomo nehal govoriti, je Ragastens z naglim, globokim in odločnim pogledom presodil položaj.

To krilo Lukrecijine palače je bilo okrašeno s korintskimi polstebri, vzdanimi v steno. Pred vsakim stebrom se je dvigal bronast kip na mramornem podstavku. Kip v vznožju, kamor je bil Giacomo privedel viteza, je predstavljal cesarja Avgusta v orjaški velikosti.

Naznačeno okno je bilo v prvem nadstropju. Toda to prvo nadstropje je bilo dobrih petindvajset komolcev nad zemljo. Ragastens je s hipnim pogledom presodil položaj; njegov pogled se je zasvetil v obupnem pogumu ... Prijel je Spadacappa za roko.

»Kadar bom gori v sobi,« mu je dejal, »teci in postavi se v bližino velikih vrat ... Kakor hitro me boš videl prihajati, plani pred vrata in kolji, pobijaj, sekaj — z eno besedo, počenjaj, karkoli ti pride na um, samo glej, da bodo vrata odprta ...«

»Odprta bodo! ... Prisegam vam! ...«

»Objemi me! ...«

Vitez in oproda sta se objela ... Nato je Ragastens pokazal Spadacappi kip.

»Zlezi gor!« je dejal.

Spadacappa se je pognal, skočil na podstavek ter pričel lezti na kip, pomagaje si z neravnostmi njegove bronaste obleke. Ragastens mu je sledil.

»Pri rokah sem!« je dejal Spadacappa.

»Više!« je odgovoril Ragastens.

Opremljeno sobico
takoj oddam, Prešernova ulica 19. 100

V villi
Trubarjeva ulica 11, oddam eno sobo
takoj, drugo z 2 posteljama s 1. julijem.
1837

Dvosobno stanovanje
oddam, Cankarjeva ulica 6. 1836

Iščem mesto
slikarskega vajenca. Učim se že za delo
izobrazbo. Ponudbe pod »Slikar« na
upravo »Večernika«. 1833

Skladišče oddam v najem.
Parfumerija, Stolna ulica št. 6. 1830

Restavracija Oset,
Mariborski dvor toči na novem restavracijskem vrtu prvovrstno specialno
črno Tscheligijevo pivo. 1822

Posečajte hotel, restavracijo
»Mariborski dvor« Oset, Prenočišča,
kopalnice, garaže, hotelski avto. 1677

Stružnico v dobrem stanju kupim,
Naslov v upravi lista. 1807

Trajni kodri

so res držali, samo ako
so bili od tvrdke MALY

Trgovski lokal,

primeren tudi za pisarno
oddam v najem.

Ponudbe pod »Slovenska
ulica« na upravo tega lista.

Oglejte si veliko zalogo novih

**MODNIH
LISTOV**

za pomlad in poletje

v Knjigarni Tiskovne zadruga
v Mariboru, Aleksandrova 13

Sprejemem takoj zmožnega in zanesljivega

potnika

za prodajo gramofonov,
električnih potrebščin 183
in radii. Reflektanti s strokovno
izobrazbo imajo prednost
Ponudbe pod »Sigurna eksistencija« na upravo Večernika

Vinotoč

lastnih pridelkov
in sicer jabolčnik
D 5-, staro vino D
12- in 14-, novo
vino 16- D v senčnem,
prahu prostem parku je
otvoren v Lajteršpergu
vila Derwuschak

Juristi pozor!

Izšla sta Zbirke zakonov snopič 40 in 41:

Konkurzni zakon Din 36—, vezan v platno Din 48—,
Zakon o stroju vojske Din 50—, vezan v platno Din 62—.

Naročite jih takoj pri

Tiskovni zadrugi v Mariboru, Aleksandrova 13.